

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 184/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Lacko & Partners s.r.o., Miletičova 46, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 41C/25/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 31. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 41C/25/2022. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 4 500 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenu okresnému súdu 31. marca 2022 domáhal proti žalovanému odstránenia nepovolenej stavby, ktorá je vo vlastníctve žalovaného. Okresný súd uznesením č. k. 41C/25/2022-122 zo 16. augusta 2022 prerušil napadnuté konanie do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 27C/6/2021, ktorého predmetom je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, t. j. pozemkom, na ktorých sa nachádza sporná nepovolená stavba. V napadnutom konaní, ktoré je aktuálne prerušené, ani v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/6/2021 do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté nebolo.

3. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdenom porušení označených práv podľa ústavy a dohovoru zbytočnými priet'ahmi okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré je podľa názoru sťažovateľa neprimerane dlho prerušené. Sťažovateľ zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania a zároveň poukázal na skutočnosť, že ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 88/2025 z 25. marca 2025 konštatoval porušenie označených práv zbytočnými priet'ahmi okresného súdu v konaní sp. zn. 27C/6/2021, t. j. v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, do ktorého právoplatného skončenia bolo prerušené napadnuté konanie.

4. Sťažovateľ poukázal na rozhodovaciu prax ústavného súdu týkajúcu sa existencie zbytočných priet'ahov v kontexte neprimerane dlho prerušeného konania. Zároveň uviedol, že ide o vec jednoduchého právneho posúdenia, ktoré má pre sťažovateľa značný ekonomický a satisfakčný význam, pričom pre zdĺhavosť neefektívneho a nesústreďeného vedenia napadnutého konania sa nepriaznivý dopad na sťažovateľa a jeho vieru v súdny systém a spravodlivosť ešte viac prehľbuje.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré je od 16. augusta 2022 prerušené.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

7. Ústavný súd spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnené ústavné sťažnosti namietajúce porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak celková doba konania pred súdom ani postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných priet'ahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, II. ÚS 357/2021). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti patrí absencia aj ústavnoprávneho rozmeru, resp. ústavnoprávnej intenzity namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 5/2020).

8. Napadnuté konanie trvá od 31. marca 2022. Okresný súd po jeho začatí vykonával procesné úkony spočívajúce v doručovaní žaloby a vyjadrení jednotlivým stranám konania. Napadnuté konanie je od 16. augusta 2022 prerušené do právoplatného skončenia sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na ktorých stojí stavba, ktorej odstránenie je predmetom napadnutého konania. Podľa právneho názoru okresného súdu prezentovaného v uznesení o prerušení konania sa v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/6/2021 rieši otázka, ktorá bude mať pre rozhodnutie v napadnutom konaní zásadný význam, keďže pre súd má zásadný význam predbežná otázka

určenia vlastníckeho práva k pozemku, na ktorom stojí neoprávnená stavba, pretože až po jej ustálení je možné rozhodnúť o žalobou požadovanej povinnosti. Konanie o určenie vlastníckeho práva zároveň bolo začaté skôr ako napadnuté konanie. Proti uzneseniu o prerušení konania nepodali odvolanie sťažovateľ ani žalovaný.

9. Kľúčová námietka sťažovateľa odôvodňujúca porušenie označených práv spočíva v nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní práve v dôsledku prerušenia konania. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentuje rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 246/2021. Rozhodnutie o prerušení konania bolo odôvodnené podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

10. Ústavný súd už v minulosti zaujal názor (napr. IV. ÚS 221/03), že pri fakultatívnom prerušení konania podľa § 164 CSP musí konajúci súd dôsledne zvážiť, či prerušenie konania prispeje (alebo je dokonca predpokladom) k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t. j. k naplneniu dikcie čl. 46 ods. 1 ústavy) a či tak tento dôvod prerušenia konania preváži nad záujmom na postupe bez zbytočných prieťahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Pri fakultatívnom prerušení konania (na rozdiel od obligatórneho prerušenia podľa § 162 CSP) je to práve konajúci súd, ktorý vyvažuje jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe – záujem na spravodlivom rozhodnutí veci a záujem na konaní bez zbytočných prieťahov. Odôvodnené prerušenie konania predstavuje zákonnú prekážku v konaní, ktorej existencia v zásade nespôsobuje zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09, III. ÚS 73/2022). Naproti tomu ústavný súd vyslovil, že (až) dlhodobá absencia rozhodnutia v súvisiacom (prerušenom) konaní predstavuje situáciu, keď je konajúci súd povinný zvážiť prijatie iného vhodného opatrenia na vyriešenie prekážky, pre ktorú sa konanie prerušilo (IV. ÚS 246/2021, ZNaU 41/2021).

11. Prevedené na skutkový a právny stav vo veci sťažovateľa ústavný súd považuje za ústavne udržateľnú aktuálnu situáciu, keď okresný súd rozhodol v spore o odstránenie neoprávnenej stavby vyčkať na rozhodnutie v prejudiciálne súvisiacom spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa spor týka. Ústavnému súdu je známe, že prejudiciálne súvisiaci spor začal skôr ako napadnuté konanie. Hoci ústavný súd v tomto konaní konštatoval existenciu zbytočných prieťahov (nález sp. zn. IV. ÚS 88/2025 z 25. marca 2025), aktuálne sa v tomto spore po kasácii prvého rozsudku riadne koná, preto z hľadiska ekonomiky konania sa okresný súd rozhodol správne vyčkať na prejudiciálne rozhodnutie, než by sám rozhodoval o spornej otázke vlastníctva k nehnuteľnostiam. Zároveň nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľa, že ide o skutkový stav podobný tomu, ktorý bol podkladom pre nález vo veci sp. zn. IV. ÚS 246/2021.

12. Po komplexnom posúdení všetkých okolností posudzovanej veci z hľadiska predmetu konania (tvoriaceho bežnú rozhodovaciu agendu súdov), správania sťažovateľa a postupu okresného súdu dospel ústavný súd k záveru, že nezistil také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru, že postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd dodáva, že doterajšia dĺžka napadnutého konania na okresnom súde aj s dobou prerušenia konania predstavuje dobu 3 rokov, čo s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva nie je *a priori* v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr.

Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

13. Pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zbytočnými priet'ahmi súdu vychádza ústavný súd z názoru, že k vysloveniu porušenia tohto práva môže dôjsť, len ak namietané zbytočné priet'ahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae*. Vzhľadom na to, že napadnuté konanie v súčasnosti nesignalizuje možnosť ani len porušenia práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v dôsledku zbytočných priet'ahov nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd uzatvára, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik zbytočných priet'ahov zo strany okresného súdu, toto rozhodnutie nezakladá prekážku rozhodnutej veci a sťažovateľ je oprávnený podať ústavnému súdu ďalšiu ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu